

СРБИЈА

**ПРОЈЕКАТ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ КОНКУРЕНТНОСТИ
И ЗАПОШЉАВАЊА**

(у даљем тексту „Пројекат”)

**ОКВИРНИ ПРОГРАМ ЗА УПРАВЉАЊЕ ЗАШТИТОМ
ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И СОЦИЈАЛНИМ ПИТАЊИМА**

4. мај 2015. године

КРАТАК ПРЕГЛЕД

У овом Оквирном програму за управљање заштитом животне средине и социјалним питањима („*ESMF*” или „Оквирни програм”) описане су процедуре које ће бити на снази током спровођења Пројекта за унапређење конкурентности и запошљавања у Србији како би се задовољили захтеви из заштитне политике Светске банке о процени утицаја на животну средину, *OP/BP* 4.01. Сврха овог Оквирног програма јесте дефинисање процедура које ће важити током спровођења Пројекта, с циљем да се обезбеди да све инвестиције и реформе којима Пројекат пружа подршку буду квалитетне и одрживе са становишта заштите животне средине и социјалних питања, као и да буду усклађене са заштитним политикама Светске банке и домаћим законодавством Републике Србије.

ESMF се односи на програме на националном или nižем нивоу који испуњавају услове за финансирање посредством Пројекта. Њиме се пружају смернице којима се обезбеђује да све пројектне активности којима се пружа подршка развоју реформи и институционалних капацитета подразумевају и разматрање заштите животне средине на основу најбоље међународне праксе у том погледу. Њиме се такође наводе и обавезе корисника средстава у погледу провере („скрининга”) и категоризације активности према њиховом могућем утицају на животну средину и социјална питања, ублажавања ризика везаних за такав утицај и по потреби дефинисање активности мониторинга. *ESMF* описује и врсте активности које се искључују и које се неће финансирати посредством Пројекта и његовог Програма прихватљивих трошкова.

ОПИС ПРОЈЕКТА

Развојни циљ Пројекта је унапређење делотворности и координације одабраних јавних програма којима се ублажавају ограничења конкурентности и стварању нових радних места, укључујући промовисање инвестиција, извоза и иновација, као и активне програме за тржиште рада, посредовање у запошљавању и активирање корисника социјалне помоћи. Пројекат се састоји од следећих компоненти:

1. Компонента 1: Планирање, праћење и координација политика: подршка унапређењу способности државе за планирање, координацију и мерење учинка политика којима се подстичу запошљавање и конкурентност.
2. Компонента 2: Подршка развоју институционалног оквира за инвестиције и промоцију извоза кроз измене програма за подршку предузећима.
3. Компонента 3: непрекидна подршка иновационим активностима кроз подршку иновативне делатности у предузећима, олакшавање трансфера технологије и комерцијализације иновација и осмишљавање реформи за јавни истраживачки сектор.
4. Компонента 4: Подршка Националној стратегији запошљавања кроз унапређење капацитета за пружање услуга сада преоптерећене Националне службе за запошљавање; унапређење концепта, финансирања и циљања активних мера запошљавања и унапређење подстицајних мера за радно ангажовање корисника социјалне помоћи.

Основно питање заштите животне средине односи се на програме грантова, односно доделе бесповратних средстава у оквиру Компоненте 3 (Иновације) овог Пројекта, којима ће се пружити подршка новим или знатно унапређеним технологијама, производима и процесима. Предлаже се да овим грантовима управља постојећи Фонд за иновациону делатност¹ (ФИД) и његова независна Експертска комисија. На животну средину и социјална питања посредан утицај може имати и техничка подршка која ће се пружити у склопу Пројекта, и то нарочито у оквиру Компоненте 1 о планирању, праћењу и координацији политика и Компоненте 2 о инвестицијама и промоцији извоза. Не очекује се да ће на животну средину утицај имати Компонента 4, која се бави радом и запошљавањем и која ће пружити подршку за унапређење капацитета Националне службе за запошљавање и побољшати рентабилност политика о тржишту рада.

Компонента 1: Планирање, праћење и координација политика

Компонента планирања, праћења и координације политика непосредно се бави решавањем два кључна питања уочена у Системској дијагностичкој студији о Србији: недостатком стратешког планирања и координације политика. Србија примењује читав низ политика и програма за које је одговорно више министарстава, а које су намењене решавању проблема конкурентности и запошљавања. Ове иницијативе нису адекватно координиране, а у многим случајевима није познато ни колико су делотворне. Средства нису нужно усмерена на спровођење мера политике и улагања са највећим потенцијалним утицајем.

Ова компонента има за циљ унапређење делотворности потрошње државних средстава усмерених на унапређење конкурентности и стварање радних места, и то кроз увођење пилот-програма оквира за планирање, праћење и координацију политика у министарствима која учествују у спровођењу Пројекта. Очекује се да ће то довести до боље осмишљених и боље координираних политика, будући да ће оне постати део јасног стратешког оквира са квалитетним системом за мониторинг и евалуацију.

Компонента 2: Инвестиције и промоција извоза

Ова компонента пружа подршку плану реформи Министарства привреде (МП) за реструктурирање и унапређење функционисања програма тог министарства за унапређење инвестиција и промоцију извоза. Ове функције тренутно обавља неколико агенција у надлежности Министарства, укључујући: Агенцију за страна улагања и промоцију извоза Републике Србије (*SIEPA*) (инвестиције и промоција извоза), Фонд за развој (приступ изворима финансирања), Агенција за осигурање и финансирање извоза Републике Србије (АОФИ) (финансирање и осигурање извоза) и Национална агенција за регионални развој (подршка микро и малим предузећима) и друге агенције.

¹ Фонд за иновациону делатност основан је уз помоћ Пројекта подршке иновацијама у Србији (2011-2016) који финансира Светска банка.

Примарна област на коју ће бити усмерене реформе јесте реструктурирање постојећег система подршке и унапређење пружања услуга појединих агенција. То ће бити учињено у контексту јачања свеобухватног стратешког оквира за привлачење инвестиција и промоцију извоза и идентификацију циљних сектора за развој конкретних иницијатива унутар сектора или ланаца вредности. Поред тога, Министарство привреде такође настоји да ојача транспарентност и систем управљања, кроз систематичнију анализу трошкова и користи својих програма подршке.

Компонента 3: Иновације

Ова компонента ће на најбољи начин искористити институционалне капацитете изграђене у Фонду за иновациону делатност и пилот-програме иновација у предузећима који се реализују у оквиру Пројекта подршке иновацијама у Србији финансираног из претприступних фондова Европске уније (*EU IPA SIP*) за 2011. годину. Ова активност има три поткомпоненте:

а. Подршка иновацијама у предузећима

Програм суфинансирања истраживања и развоја које спроводи ФИД представља камен темељац снажног система иновација и од пресудног је значаја за стварање критичне масе иновативних нових предузећа и фирми које се баве технологијом. Ове фирме у Србији стварају радна места високе вредности и привлаче пажњу међународних инвеститора заинтересованих за улагање у технолошке делатности.

б) Омогућавање трансфера технологије и комерцијализације иновација

У оквиру пројекта Подршке иновацијама у Србији (*SIP*), тим Светске банке покренуо је подршку истраживачко-развојним организацијама у циљу комерцијализације постојећих истраживања, што се до сада показало изразито проблематичним, будући да се већина оваквих пројеката бави чистом науком, као и да су технологије које су предмет истраживања још увек недовољно спремне за примену и излазак на тржиште. Налази анкете недавно спроведене међу истраживачко-развојним организацијама које учествују у пројекту указују на то да би учесници у пројекту у овом тренутку могли да апсорбују финансирање у износу од чак 10 милиона долара годишње. Стога средства расположива за Централну канцеларију за трансфер технологије у оквиру Пројекта подршке истраживању, иновацијама и трансферу технологије у Србији (1,18 милиона евра) нису довољна да би се у овом тренутку створила значајнија база за трансфер технологије. Предложени Пројекат би могао да се непосредно надовеже на изграђене капацитете и пилот-активности покренуте у оквиру постојеће компоненте трансфера технологије и тиме обезбеди да се процес припреме трансакција у наредним годинама финансира из средстава Министарства образовања, науке и технолошког развоја (МПНТР).

ц) Осмишљавање реформи јавног истраживачког сектора

Сектор истраживања и развоја у Србији веома је уситњен. Постоји чак 60 организација које се баве истраживањем и развојем, при чему се надлежности неких од њих у овој области преклапају, док друге имају недовољан број истраживача који би представљао критичну масу. Оперативни трошкови истраживачко-развојних организација се тренутно финансирају искључиво кроз истраживачке пројекте за које средства обезбеђује Министарство образовања, науке и технолошког развоја, при чему средства нису издвојена

за основне делатности ових институција. Ако Република Србија жели да унапреди своју позицију на глобалном нивоу, мораће да промени структуру и начин финансирања јавних истраживања; уведе подстицајне мере за изузетан квалитет и значај истраживања за индустријски сектор, укључујући и комерцијализацију; да се усредсреди на интеграцију у европске и светске истраживачке трендове и програме финансирања. Поткомпонента ће пружити подршку конципирању реформи јавног истраживачког сектора кроз увођење неопходних подстицајних мера на индивидуалном и институционалном нивоу, као и предложити реформе на нивоу сектора. Програм реформе сектора ће бити спроведен кроз детаљну анализу организација које се баве истраживачко-развојном делатношћу (ИРО), укључујући и анализу јавних расхода за истраживање и развој, уз учешће домаћих и међународних стручњака. У оквиру ове активности биће установљени механизми финансирања засновани на постизању учинка, како на нивоу појединачних истраживача, тако и на нивоу организација које се баве истраживањем и развојем, уз осмишљавање више сценарија за реформе.

Компонента 4: Рад и запошљавање

Ова компонента ће усмеравати спровођење Националне стратегије запошљавања коју је донело Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (МРЗБСП). Том стратегијом би требало да се пруже смернице за кључне реформе политика од значаја за рад и запошљавање у наредним годинама, као и да се предложи списак приоритетних активности за које ће се у континуитету опредељивати средства МРЗБСП и будуће инвестиције. Ова компонента има три поткомпоненте:

а. Унапређење капацитета Националне службе за запошљавање (НСЗ)

Реформе за које се пружа подршка у оквиру ове поткомпоненте састојаће се од развоја система за управљање заснованог на резултатима и кључних индикатора учинка (*key performance indicators, KPI*) везаних за различите послове НСЗ. Пројекат ће пружити подршку за унапређење резултата рада НСЗ мерених кроз кључне индикаторе учинка. Међу овим индикаторима биће, на пример, повећање квалитета услуга које се пружају послодавцима (нпр. кроз чешће контакте са послодавцима), унапређење квалитета вођења предмета активних тражилаца посла (нпр. кроз повећање броја успешних „упаривања“ незапослених и радних места), као и кроз уједначење оптерећења предметима саветника у свим филијалама НСЗ.

б) Унапређење делотворности мера активне политике запошљавања

Унапређење рентабилности мера активне политике запошљавања захтева реформе у две области: (i) у погледу тога како се ове мере усмеравају на кориснике, и (ii) у погледу начина како се ове мере осмишљавају и уводе у виду пилот-пројеката, прате и оцењују – као и на који начин се налази ових активности користе за ревизију мера активне политике запошљавања.

ц) Унапређење подстицајних мера за запошљавање корисника социјалне помоћи

Пројекат ће пружити подршку за унапређење подстицајних мера за сиромашне кроз увођење нове врсте новчане исплате корисницима новчане социјалне помоћи за коју ће

услов бити стално запослење. Ова условна накнада, која ће представљати „помоћ уз посао“ (*in-work benefit*), биће замишљена тако да се радницима који испуњавају услове за њу делимично надокнади износ изгубљене помоћи (за износ за који је умањена новчана социјална помоћ) и доприноса за социјално осигурање. Фискални утицаји ће бити пажљиво размотрени.

ИЗУЗЕЦИ

Овај пројекат спада у категорију Б у складу са заштитном политиком Светске банке о процени утицаја на животну средину. Пројектом се неће финансирати:

- Активности које би за последицу могле имати неповратан и значајан утицај на животну средину, односно које одговарају активностима пројеката категорија А по методологији Светске банке. То значи да се Пројектом неће финансирати активности за које је обавезна израда студије о процени утицаја на животну средину у складу са Законом о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/2004 и 36/2009) или у складу са заштитном политиком Светске банке о процени утицаја на животну средину *OP/BP 4.01*.
- Активности чије би спровођење активирало друге заштитне политике Светске банке осим политике *OP/BP 4.01* о процени утицаја на животну средину. То значи да се Пројектом неће финансирати активности које би, на пример, имале утицаја на природна станишта или шуме или обухватале експерименте са пестицидима или њихову производњу, као ни активности које могу изазвати миграције из економских односно социјалних разлога.
- Активности које обухватају куповину земљишта или било коју врсту расељавања становништва.
- Активности наведене у Списку изузетака Групе Светске банке – *IFC* датом у Додатку А.
- Изградњу или реконструкцију, укључујући и активности адаптације или реновирања веома малог обима, као ни било коју врсту грађевинских радова.

Потпун списак изузетака дат је у Додатку А.

Независни стручњак за животну средину и социјална питања, кога ће ангажовати Пројекат, биће задужен за проверу потпројеката/грантова одабраних за финансирање како би се: (1) обезбедило поштовање Списка изузетака Групе Светске банке (*IFC*); (2) спречило финансирање потпројеката који имају значајан утицај односно спадају у категорију А; (3) осигурало да потпројекти/грантови не подразумевају експропријацију земљишта односно било који вид расељавања; и (4) спречило активирање неке заштитне политике Светске банке осим политике *OP/BP 4.01* о процени потреба и мера заштите животне средине. За све активности које спадају у категорију Б по методологији Светске банке пре одобрења обавезна је израда Плана управљања заштитом животне средине у коме се утврђују могући видови утицаја на животну средину и обезбеђују адекватне мере за њихово свођење на најмању могућу меру.

Поред тога, независни стручњак за животну средину стараће се и о усаглашености резултата техничке подршке пружене у оквиру Пројекта са заштитним политикама Светске банке.

ПРОЦЕДУРА ПРОВЕРЕ („СКРИНИНГ“) У ВЕЗИ СА ЖИВОТНОМ СРЕДИНОМ И СОЦИЈАЛНИМ ПИТАЊИМА ЗА ПРОГРАМЕ РАНОГ РАЗВОЈА И ПРОГРАМЕ СУФИНАНСИРАЊА

Ова процедура састоји се од пет корака наведених у даљем тексту:

- Провера („скрининг“)
- Објављивање и јавна расправа
- Разматрање и одобравање
- Испуњеност услова
- Мониторинг и извештавање

Детаљни опис обавезних процедура за сваки од ових корака дат је у Додатку Б.

Корисници грантова дужни су да поштују законе и прописе Републике Србије којима се уређује заштита животне средине (<http://www.eko.minpolj.gov.rs/dokumenti/>).

Провера („скрининг“)

Уз сваки пројекат за који се подноси захтев за финансирање обавезно се доставља и попуњен Упитник за проверу утицаја на животну средину и социјална питања (*Environmental and Social Screening Questionnaire, ESQ*), који чини саставни део пројектне пријаве.

Подносилац захтева је одговоран да обезбеди да сва одговарајућа документација буде поднета и заведена, укључујући: (а) потпуну документацију која се односи на студију процене животне средине у складу са прописима Републике Србије; (б) званична одобрења документације која су издали органи надлежни за заштиту животне средине, и (ц) копије еколошких дозвола. Подносиоци захтева су одговорни за испуњавање свих услова прописаних законом, као и за подношење доказа о томе путем горе наведене документације. Непотпуни захтеви неће бити узети у разматрање приликом доделе средстава.

Независни стручњак за животну средину и социјална питања биће задужен за категоризацију активности према систему Светске банке у складу са следеће три категорије:

- Категорија I (низак ниво ризика): активности које се финансирају из грантова за које се очекује да ће имати занемарљив утицај на животну средину и за које није неопходна израда студије о процени утицаја на животну средину, што одговара категорији Ц по методологији Светске банке.

Активности из категорије I не подлежу даљим захтевима за процену утицаја на животну средину.

- Категорија II (средњи ниво ризика): активности имају утицај на животну средину који се може непосредно утврдити и за који се могу прописати стандардне превентивне и/или корективне мере без израде потпуне студије о процени утицаја на животну средину у складу са Законом о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/2004 и 36/2009). За смањење овог утицаја примењују се стандардне мере које најчешће подразумевају само добру праксу одржавања или пројектовања. Ова категорија одговара категорији Б по методологији Светске банке.
- Категорија III (не испуњава услове за финансирање): активности које потенцијално могу имати крајње озбиљан утицај на животну средину или утицај који се не може отклонити, и чије је размере тешко утврдити у фази идентификације пројекта (али који ће вероватно бити утврђени током првог корака), што одговара категорији А по методологији Светске банке. Поред тога, активности које обухватају расељавање становништва или куповину земљишта, било коју врсту грађевинских радова односно реконструкције, укључујући и мање адаптације или грађевинске радове, као и активности наведене на списку изузетака *IFC*, не испуњавају услове за финансирање.

За захтеве за добијање грантова који спадају у категорију II (односно категорију Б Светске банке) биће потребна израда Плана управљања заштитом животне средине (*Environmental Management Plan, EMP*). Подносиоци захтева који успешно прођу поступак претквалификације биће обавештени о резултатима провере Упитника *ESQ*, као и о томе да ће бити потребна израда *EMP* у случају да се утврди да активности везане за пројекат спадају у категорију II. Пример детаљног Плана управљања заштитом животне средине дат је у Додатку Ц. Подносиоци захтева су одговорни да овај План припреме пре доношења коначне одлуке о додели средстава. Ако подносилац захтева/корисник гранта одбије да припреми *EMP*, сматраће се да активност/захтев не испуњава услове за финансирање посредством Пројекта.

Ако је подносилац поднео захтев за добијање еколошке дозволе према прописима Републике Србије, ту документацију би требало да користи за припрему *EMP*. Независни стручњак за животну средину и социјална питања кога ће ангажовати Пројекат треба да размотри захтев и *EMP* како би се осигурала уједначеност барем у погледу следећих питања: (а) утврђивања да ли се ради о истим приоритетним питањима заштите животне средине, мерама смањења утицаја и одговорностима за њихово спровођење; (б) програма надзора („мониторинга”); и (ц) институционалних решења за управљање животном средином.

Објављивање и јавна расправа

Подносилац захтева за доделу гранта / корисник гранта одговоран је за објављивање *EMP* (како нацрта *EMP*-а који се користи у току јавне расправе, тако и коначног *EMP*-а измењеног на основу коментара примљених током јавне расправе) на јавном месту (нпр. у библиотеци, згради општине или згради државног органа, итд) у близини локације пројекта, као и на интернет страници предузећа; подносилац је такође дужан да у локалним медијима (нпр. новинама) објави оглас о томе где се може погледати *EMP*. Поред тога, мора постојати погодан механизам за прикупљање повратних информација у виду коментара или упита (и то како у електронском тако и у

штампаном облику). Подаци о томе где је и на који начин објављен *ЕМР* треба да буду наведени у коначном *ЕМР*-у.

Пројекат за унапређење конкурентности и запошљавања пружаће финансијску подршку у виду неповратних средстава (грантова) за иновационе делатности. Иновације и технолошки развој представљају веома осетљива питања када је реч о обелодањивању детаљних информација о процесима и активностима о којима је реч. У том смислу, подносилац захтева за доделу гранта/корисник гранта задржава право да прилагоди *ЕМР* тако да се објављивањем информација које он садржи не одају поверљиве информације у вези за самим процесом увођења иновација, али истовремено и у довољној мери објашњава на који ће се начин у оквиру финансираних активности умањити утицај на животну средину повезан са њима. Услед природе Пројекта, подносилац захтева за доделу гранта не мора нужно бити у обавези да организује јавну расправу ако се кроз *ЕМР* објављен на интернет страници пружа адекватан механизам за прикупљање повратних информација у виду коментара или упита. Ову одлуку доноси независни стручњак за животну средину и социјална питања (на захтев подносиоца захтева за доделу гранта) уз консултације са Евалуационом комисијом програма раног развоја и суфинансирања.

Разматрање и одобравање

Независни стручњак за животну средину и социјална питања, кога ће ангажовати Пројекат, одговоран је за прелиминарно разматрање предложеног гранта односно проверу упитника који је претходно попунио подносилац захтева. ФИД ће ову обавезу пренети на независног стручњака за животну средину и социјална питања, кога ће ангажовати Пројекат ради прегледања контролне листе и образаца *ЕМР*. Фонд за иновациону делатност не сноси никакву одговорност за неистините информације које подносилац захтева намерно пружи.

Независни стручњак за животну средину и социјална питања такође је одговоран за преглед и одобравање *ЕМР*-а.

Испуњеност услова

Фонд за иновациону делатност ће у уговор о додели гранта унети обавезу подносиоца захтева за доделу гранта/корисника гранта да се придржава услова наведених у *ЕМР*-у. Подносилац захтева за доделу гранта/корисник гранта дужан је да докаже своје максимално залагање да обезбеди да се финансирана активност спроведе уз дужну пажњу посвећену добром управљању заштитом животне средине. Подносилац захтева за доделу гранта/корисник гранта сматра се одговорним за спровођење свих мера за смањење утицаја на животну средину наведених у *ЕМР*-у.

Мониторинг и извештавање

У оквиру редовних активности мониторинга, Фонд за иновациону делатност и независни стручњак за животну средину и социјална питања, кога ће ангажовати Пројекат, обављаће посредни мониторинг (на основу кварталних Извештаја о напретку које подносе корисници грантова) и непосредни (теренски) мониторинг свих грантова чији су корисници били у обавези да израде *ЕМР*, како би се осигурало да корисници грантова испуњавају своје опште обавезе, као и обавезе у погледу заштите животне средине и социјалних питања, наведене у уговорима о додели гранта.

Извештаји о оствареним резултатима морају да садрже детаљне информације о надзору над могућим утицајем на животну средину и извештај о спровођењу *ЕМР* за све грантове чији су корисници били у обавези да израде *ЕМР*. Фонд за иновациону делатност и независни стручњак за животну средину и социјална питања кога ће ангажовати Пројекат, користиће ове извештаје да утврде да ли су испуњене обавезе у погледу заштите животне средине наведене у уговорима о додели гранта. Ако ове обавезе нису испуњене, Фонд за иновациону делатност препоручиће предузимање даљих активности у циљу испуњавања обавеза. У зависности од озбиљности неиспуњавања обавеза, Фонд за иновациону делатност може и да обустави финансирање пројекта.

ПРОЦЕДУРА ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ТЕХНИЧКЕ ПОДРШКЕ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

За предложене активности техничке подршке у оквиру Пројекта, као што је, на пример, подршка реформама предложеним у оквиру Компоненте 1 или Компоненте 2, независни стручњак за животну средину и социјална питања спровешће прелиминарну проверу у складу са „Привременим смерницама о примени заштитних политика на активности техничке подршке у пројектима које финансира Светска банка и фондовима којима управља Светска банка“ како би се утврдило за које видове техничке подршке може бити неопходна израда студије о процени утицаја на животну средину и/или једноставног плана управљања заштитом животне средине. Овом провером ће се омогућити утврђивање могућих области и препорука за унапређење резултата предложених активности у мери у којој се они односе на животну средину. Независни стручњак за заштиту животне средине и социјална питања дужан је да се постара да пројектни задатак за техничку подршку која ће се пружити у оквиру Пројекта садржи одредбе којима се обезбеђује усклађеност процеса и резултата техничке подршке са Заштитним политикама Светске банке.

ИНФОРМАЦИЈЕ О ЈАВНОЈ РАСПРАВИ И ЗАПИСНИЦИ СА САСТАНАКА У ВЕЗИ СА ОКВИРНИМ ПРОГРАМОМ ЗА УПРАВЉАЊЕ ЗАШТИТОМ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И СОЦИЈАЛНИМ ПИТАЊИМА

[ПРИЛОЖЕНО УЗ ОВАЈ ДОКУМЕНТ КАО ДОДАТАК Ф]

Коначна верзија Оквирног програма за управљање заштитом животне средине и социјалним питањима садржаће:

- Начин на који је објављена информација о одржавању јавне расправе: у ком медију односно медијима и ког датума, уз навођење описа или копије огласа
- Датум(е) одржаних јавних расправа
- Места где су одржане јавне расправе
- Ко је био изричито позван (име, организација или занимање, телефон/факс/електронска пошта/адреса (приватна и/или пословна))
- Списак учесника (име, организација или занимање, подаци за контакт)
- Дневни ред
- Резиме записника са састанка (коментари, питања и одговори лица која су држала презентацију)
- Списак донетих одлука и свих договорених активности са распоредом, роковима и поделом одговорности

ДОДАТАК А

ИЗУЗЕЦИ

Списак изузетака *IFC*-а:

- Производња или промет производа или услуга које се према законима или прописима земље домаћина односно међународним конвенцијама и споразумима сматрају противзаконитим или су предмет међународних забрана, попут фармацеутских производа, пестицида/хербицида, једињења штетних по озонски омотач, полихлорованих бифенила (*PCB*), дивљих животиња или производа обухваћених конвенцијом *CITES*;
- производња и промет оружја и муниције;
- производња и промет алкохолних пића (осим пива и вина);
- производња и промет дувана;
- кладионице, коцкарнице и сличне делатности;
- производња и промет радиоактивних материјала (не односи се на набавку медицинске опреме, опреме за контролу (мерење) квалитета и опрему код које *IFC* сматра да је извор радиоактивности безначајан и/или адекватно заштићен);
- производња и промет слободних азбестних влакана (не односи се на набавку и коришћење оплата од везаних азбестних влакана са садржајем азбеста мањим од 20%);
- рибарство помоћу плутајућих мрежа у морском окружењу уз употребу мрежа дужих од 2,5 км;
- производња или делатности које обухватају штетне или изабљивачке видове принудног рада/штетног рада деце;
- комерцијална сеча дрвета у примарним тропским влажним шумама;
- производња и промет дрвном грађом и другим производима дрвнопрерађивачке индустрије који не потичу из контролисано узгајаних шума;
- производња, промет, складиштење или превоз значајних количина опасних хемикалија или употреба опасних хемикалија у комерцијалном обиму (што обухвата бензин, керозин и друге нафтне деривате), и
- производња или активности које угрожавају имања која су у поседу староседелачког становништва, или на која то становништво полаже право о чијем остваривању се води судски поступак, без темељно доказаног пристанка тог становништва.

ЗАКОНИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ – СПИСАК ПРОЈЕКТА ЗА КОЈЕ ЈЕ ОБАВЕЗНА ИЗРАДА ПОТПУНЕ СТУДИЈЕ О ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Srb	Eng
<p>Постројења за:</p> <p>1) прераду нафте, нафтних деривата и природног гаса</p> <p>2) гасификацију и топљење угља, или битуменских шкриљаца, тешких остатака сирове нафте</p>	<p>Installations for</p> <p>(a) refinement of crude-oil, derivatives or natural gas</p> <p>(b) the gasification or liquefaction of coal or bituminous shale, heavy residues of crude oil</p>
<p>Постројења:</p> <p>1) за производњу електричне енергије, водене паре, топле воде, технолошке паре или загрејаних гасова, употребом свих врста горива, као и постројења за погон радних машина (термоелектране, топлане, гасне турбине, постројења са мотором са унутрашњим сагоревањем и остали уређаји за сагоревање укључујући и парне котлове) са снагом од 50 MW или више</p> <p>2) нуклеарни реактори, укључујући монтажу или искључење из погона таквих реактора, изузев научноистраживачких постројења за производњу и конверзију фициониx и обогаћених материјала, чија укупна снага не прелази 1 kW сталног термалног оптерећења</p>	<p>Installations</p> <p>(a) for the production of electric energy, steam, hot water, technological steam and warm gas, using all kinds of fuels, as well as installations for driving working machines (thermoelectric plants, heating plants, gas turbines, facilities with combustion motors and other appliances with combustion) including steam kettle) with a heat output of 50 megawatts or more, and</p> <p>(b) nuclear reactors including the dismantling or decommissioning of such reactors (*) except scientific research installations for the production and conversion of fissionable and fertile materials, whose maximum power does not exceed 1 kilowatt continuous thermal load</p>
<p>Постројења:</p> <p>1) за прераду истрошеног нуклеарног горива</p> <p>2) предвиђена:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за производњу или обогаћење нуклеарног горива - за прераду истрошеног нуклеарног горива или високо радиоактивног нуклеарног отпада - за трајно одлагање истрошеног нуклеарног горива - за трајно одлагање нуклеарног отпада - за прераду, складиштење и одлагање радиоактивног отпада 	<p>Installations</p> <p>(a) for the processing of irradiated nuclear fuel</p> <p>(b) designed:</p> <ul style="list-style-type: none"> - for the production or enrichment of nuclear fuel - for the processing of irradiated nuclear fuel or high-level radioactive waste - for the final disposal of irradiated nuclear fuel - for the final disposal of nuclear waste - for the processing, storage and disposal radioactive waste
<p>Постројења:</p> <p>1) за печење или синтеровање металне руде (укључујући сулфидну руду)</p> <p>2) за производњу сировог гвожђа или челика (примарно или секундарно топљење) укључујући континуално ливење, са капацитетом који прелази 25 t/h</p> <p>3) за прераду у црној металургији:</p> <ul style="list-style-type: none"> - топле ваљаонице са капацитетом изнад 20 t/h сировог челика - ковачнице са аутоматским чекићима чија енергија прелази 50 kJ по једном чекићу, код којих употребљена топлотна снага прелази 20 MW 	<p>Installations for</p> <p>(i) roasting and sintering of metal ore including sulphide ore</p> <p>(ii) production of pig iron or steel (primary and secondary liquefaction including continuous casting, with capacities over 25 t/h</p> <p>(iii) for processing of ferrous metals:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hot-rolling mills with capacity over 20 t/h crude iron - smitheries with automatic hammers with energy exceeding 50 kJ for one hammer where the calorific power used exceeds 20 KW - installations for applying metal protecting coating using liquefying baths with

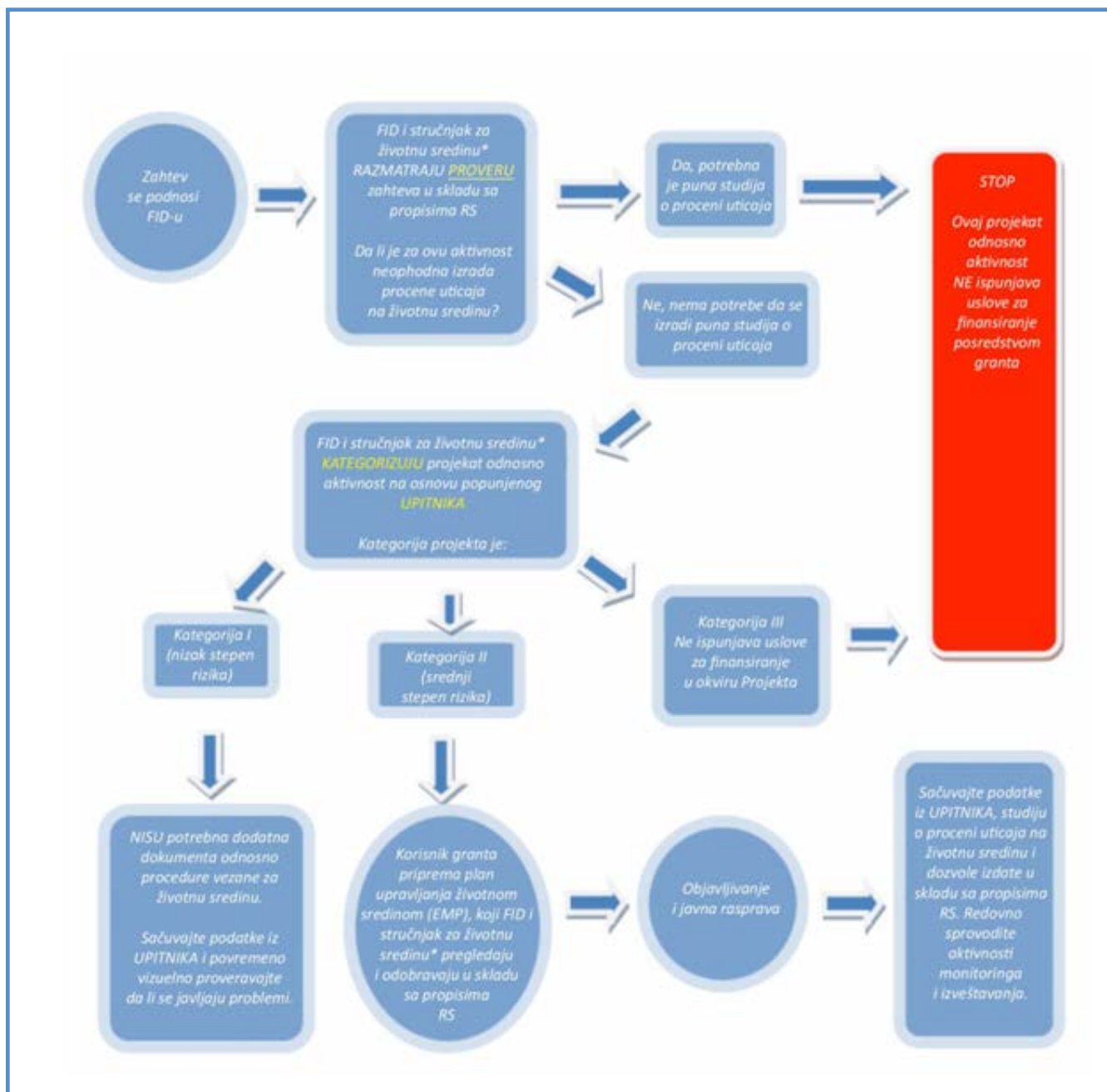
<p>- постројења за nanoшење металних заштитних слојева на металне површине помоћу топљених купки, са улазом који прелази 2 t/h сировог материјала</p> <p>4) ливница црне металургије са производним капацитетом преко 20 t/dan</p> <p>5) Постројења:- за производњу обојених сирових метала из руде, концентрата или секундарних сировина путем металуршких и/или хемијских процеса и/или електролитичких процеса</p> <p>- за топљење укљуђујући и израду легура од обојених метала, као и израду корисних нуспроизвода (рафинација, ливење итд) са капацитетом топљења од преко 4 t дневно за олово и кадмијум или 20 t дневно за све остале метале</p> <p>б) за површинску обраду метала и пластичних материјала коришћењем електролитичких или хемијских процеса, где запремина када за третман прелази 30 m</p>	<p>inputs over 2 t/h raw materials</p> <p>(iv) ferrous metal foundries with over 20 t/day</p> <p>(v) Installations:</p> <p>-for the production of non-ferrous crude metals from ore, concentrates or secondary raw materials by metallurgical, chemical or electrolytic processes</p> <p>-for smelting including alloying of non ferrous metals, as well as recovered products (refinement, casting) with smelting liquefaction capacities of over 4 t/day for Mercury and Cadmium or 20 /day for all other metals</p> <p>(vi) for surface treatment of metal and plastic materials using electrolytic and chemical processes, where the volume of baths for treatment exceeds 30 m</p>
<p>Постројења за:</p> <p>1) екстракцију, производњу, прераду и обраду азбеста и производа који садрже азбест</p> <p>2) производња цементног клинкера, цемента и креча у ротационим или другим пећима капацитета преко 500 t дневно за производњу цементног клинкера или креча капацитета преко 50 t дневно у ротационим пећима</p>	<p>Installations for</p> <p>(a) the extraction, production, processing and transformation of asbestos and for products containing asbestos</p> <p>(b) for production of cement clinker, cement and lime; in rotating and other furnaces with a capacity of 500 t/day for the production of cement clinker and lime; for 50 t/day in rotating furnaces</p>
<p>Комбинована хемијска постројења, тј. постројења за индустријску производњу супстанци код којих се примењују поступци хемијске промене и у којима се поједини погони налазе један поред другог и функционално су повезани, а намењени су за производњу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основних органских хемикалија - основних неорганских хемикалија - вештачких ђубрива на бази фосфора, азота или калијума (проста или сложена ђубрива) - основних (базних) производа за заштиту биља, као и биоцида 	<p>Integrated chemical installations, i.e. those installations for the manufacture on an industrial scale of substances using chemical conversion processes, in which several units are juxtaposed and are functionally linked to one another and which are for the production:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) of basic organic chemicals (ii) of basic inorganic chemicals (iii) of phosphorous-, nitrogen- or potassium-based fertilizers(simple or compound fertilizers) (iv) of basic plant protection products and of biocides

- основних фармацевтских производа уз примену хемијских или биолошких поступака - и/или прераду и/или обраду експлозива	(v) of basic pharmaceutical products using a chemical or biological process (vi) for the processing or treatment of explosives
Изградња 1) магистралних железничких пруга укључујући припадајуће објекте (мостове, тунеле и станице) 2) магистралних аутопутева и путева са четири или више трака, или реконструкција и/или проширење постојећег пута са две траке или мање, са циљем добијања пута са четири или више трака, у случају да такав нови пут или реконструисана и/или проширена деоница имају непрекидну дужину од преко 10 km или више, укључујући припадајуће објекте, осим пратећих садржаја магистралног пута 3) аеродроми за обављање јавног авио-транспорта ² чија је полетна писта дужа од 2 100 m	Construction of (a) major lines for railway traffic including adjoining infrastructure such as bridges, tunnels and stations (b) major express roads and roads of four or more lanes, or reconstruction and/or widening of an existing road of two lanes or less, so as to provide four or more lanes, where such new road, or realigned and/or widened section of road would be 10 km or more in a continuous length including adjoining infrastructure, except service and rest areas (c) airports for public transport (1) with a runway length of 2 100 m or more
Унутрашњи пловни путеви на којима важи међународни или међудржавни режим пловидбе, као и луке и пристаништа које се налазе на унутрашњем пловном путу на којем важи међународни или међудржавни режим пловидбе регулациони радови на унутрашњим пловним путевима којим се омогућава пролаз пловилима објектима од преко 1.350 t	Inland waterways with an international navigation regime and ports and piers on inland waterways with an international navigation regime river regulation for inland waterways which permit the passage of vessels exceeding 1350 t
Постројења за третман опасног отпада спаљивањем, термичким и/или физичким, физичко-хемијским, хемијским поступцима као и централна складишта и/или депоније за одлагање опасног отпада ³	Installations for incineration, thermal and/or mechanical, mechanical-chemical, chemical treatment of hazardous waste as defined in Annex IIA to Directive 75/442/EEC (1) under heading D9, as well as central storehouses or landfills for disposal of hazardous waste (i.e. waste to which Directive 91/689/EEC (2) applies)
Постројења за третман отпада који није опасан спаљивањем или хемијским поступцима ⁴ капацитета више од 70 t на дан депоније комуналног отпада за преко 200 000 еквивалент становника	Waste installations for the incineration or chemical treatment as defined in Annex II A to Directive 75/442/EEC under heading D9 of nonhazardous waste with a capacity exceeding 70 tonnes per day municipal landfills exceeding 200 000 equivalent inhabitants
Експлоатација подземних вода или обогаћивање подземних вода код којих је годишња запремина експлоатисане или обогаћене воде једнака количини од 10 милиона м ³ или више.	Groundwater use or groundwater recharge where the annual volume of water used or recharged is equivalent to or exceeds 10 million cubic metres
Објекти: 1) Хидротехнички објекти за пребацивање вода између речних сливова,	Structures (a) hydrotechnical structures for the transfer of water resources between river

намењени спречавању могућих несташаца воде код којих количина пребачене воде прелази 100 милиона кубних метара годишње 2) У свим другим случајевима, објекти намењени за пребацивање вода између речних сливова код којих вишегодишњи просек протока у сливу из ког се вода захвата прелази 2 000 милиона м ³ годишње и где количина пребачене воде прелази 5% од овог протока, осим у преносу воде за пиће цевоводима	basins where this transfer aims at preventing possible shortages of water and where the amount of water transferred exceeds 100 million cubic metres/year (b) In all other cases, objects for the transfer of water resources between river basins where the multi-annual average flow of the basin of abstraction exceeds 2 000 million cubic metres/year and where the amount of water transferred exceeds 5 % of this flow. Transfers of piped drinking water are excluded
Постројења за пречишћавање отпадних вода у насељима преко 100 000 становника	Waste water treatment plants with a capacity exceeding 100 000 population
Вађење нафте и природног гаса	Extraction of petroleum and natural gas
Бране и други објекти намењени задржавању и акумулацији воде код којих вода која дотиче, или додатно задржана, или акумулирана вода прелази количину од 10 милиона м ³	Dams and other installations designed for the holding back or permanent storage of water, where a new or additional amount of water held back or stored exceeds 10 million cubic metres
Цевоводи за транспорт гаса, течног гаса, нафте и нафтних деривата или хемикалија пречника већег од 800 mm и дужине која прелази 40 km	Pipelines for the transport of gas, liquified petroleum gas, oil and oil derivatives or chemicals with a diameter of more than 800 mm and a length of more than 40 km
Објекти за интензиван узгој живине или свиња са капацитетом преко: - 85.000 места за производњу бројлера - 40 000 места за живину у узгоју и експлоатацији - 2000 места за производњу свиња (преко 30 kg тежине) - 750 места за крмаче	Installations for the intensive rearing of poultry or pigs with more than: (a) 85 000 places for broilers (b) 40 000 places for poultry in rearing and use (c) 2 000 places for production pigs (over 30 kg) or (d) 750 places for sows
Индустријска постројења за производњу: 1) целулозе из дрвне масе, сламе или сличних влакнастих материјала 2) папира и картона са производним капацитетом који прелази 20 t/dan	Industrial plants for the production of: (a) pulp from timber, straw or similar fibrous materials (b) paper and board with a production capacity exceeding 20 tonnes per day
Површински копови минералних сировина чија површина прелази 10 ha, или вађења тресета кад површина терена за експлоатацију прелази 100 ha	Open-cast mining of mineral ore where the surface of the site exceeds 10 hectares, or peat extraction, where the working surface of the site exceeds 100 hectares
Изградња надземних далековаода чија волтажа износи 220 kV или више и чија дужина прелази 15 km	Construction of overhead electrical power lines with a voltage of 220 kV or more and a length of more than 15 km
Активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола у складу са Уредбом о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола ("Сл.Гласник РС" бр 84/05)	Activities and installations requiring a permit based on the Regulation on activities and installations requiring an integrated pollution prevention and control permit (Official Journal of Serbia, No 84/05)

ДОДАТАК Б

Процедура провере утицаја на животну средину у оквиру Пројекта*

* Ова процедура за проверу утицаја на животну средину успостављена је у оквиру Пројекта подршке иновацијама у Србији и користиће се и у оквиру овог Пројекта да би се остварио континуитет.

ДОДАТАК Ц
УПИТНИК ЗА ПРОВЕРУ УТИЦАЈА АКТИВНОСТИ КОЈА СЕ ФИНАНСИРА ПОСРЕДСТВОМ ГРАНТА
НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Назив пројекта (референтни број):		
Град/општина:		
Име подносиоца захтева:		
Подаци за контакт:		
УПИТНИК О ПИТАЊИМА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И СОЦИЈАЛНИМ ПИТАЊИМА (попуњава се и подноси за сваки захтев)		
КРИТЕРИЈУМ	ДА	НЕ
Да ли је за предложену активност потребна израда ПОТПУНЕ студије о процени утицаја на животну средину у складу са Законом о процени утицаја на животну средину (види списак пројеката за које је студија о процени утицаја на животну средину обавезна)? Ако је одговор „да”, ова активност не може бити финансирана.		
Да ли постојеће предузеће има важеће радне дозволе, лиценце, одобрења, итд? Ако нема, молимо вас да објасните. Предмет провере ће, између осталог, бити грађевинска дозвола, дозвола за рад/употребна дозвола, урбанистичка дозвола, дозвола за управљање водама... <i>Ако је одговор „не”, да ли ће се финансијска средства додељена посредством гранта искористити за решавање овог проблема?</i>		
Да ли постојеће предузеће поседује важећу еколошку дозволу (или је у току поступак издавања такве дозволе у складу са прописима РС) и да ли издата дозвола важи за предложену активност?		
Да ли постојеће предузеће поседује важећу дозволу за управљање водама која налаже посебна улагања или мере за испуштање отпадних вода предузећа (или је у поступку добијања такве дозволе, у складу са прописима РС)?		
Да ли постојеће предузеће мора да примењује посебне прописе РС о заштити животне средине у погледу емисија у ваздух, коришћења вода или испуштања отпадних вода и управљања чврстим отпадом?		

<p>Да ли постоје значајније неизмирене обавезе на име такси, новчаних казни или пенала или друге одговорности у погледу заштите животне средине (нпр. текући судски поступци који се односе на питања животне средине, итд)</p> <p><i>Ако је одговор „да“, да ли ће се финансијска средства додељена посредством гранта искористити за решавање овог проблема? Молимо вас да пружите објашњење.</i></p>		
<p>Да ли је било жалби локалног угроженог становништва или невладиних организација у вези са условима који владају у постројењу?</p> <p><i>Ако је одговор „да“, да ли ће се финансијска средства додељена посредством гранта искористити за решавање таквих жалби?</i></p>		
Предложена активност		
<p>Да ли предложена активност захтева куповину земљишта², тј:</p> <ul style="list-style-type: none"> • нарушавање приватне својине • пресељење лица на која пројекат утиче • принудно пресељење • утицај на приходе неопходне за живот <p>Ако је одговор „да“, ова активност не може бити финансирана.</p>		
<p>Да ли ће се спровођењем предложене активности произвести отпадне воде које треба посебно прерађивати или контролисати, односно за које је неопходно поседовање дозволе за управљање водама?</p>		
<p>Да ли ће се спровођењем предложене активности створити емисије у ваздух које захтевају посебну контролу како би се обезбедило поштовање стандарда РС?</p>		
<p>Да ли ће се спровођењем предложене активности стварати бука чија јачина захтева контролне мере како би се обезбедило поштовање стандарда важећих у складу са прописима РС?</p> <p>Да ли ће јачина буке утицати на посебно осетљиве јединке (природна станишта, болнице, школе, насељена места)?</p>		

² Куповина земљишта обухвата: пресељење људи, измену начина на који људи зарађују за живот, нарушавање приватне својине над имовином која се купује/преноси, као и утицај на људе који живе и/или бесправно заузимају земљиште које се купује односно на њему обављају делатност (држе киоске).

<p>Да ли ће се при спровођењу предложене активност трошити, користити, складиштити или производити опасне материје које:</p> <ul style="list-style-type: none"> • захтевају посебне дозволе; • захтевају лиценциран или обучен кадар; • су незаконите или забрањене у ЕУ или западним земљама; • је тешко, скупо и компликовано контролисати; • нису у складу са препорукама из Приручника за спречавање и смањење загађења (PPAH); • могу изазвати загађење земљишта и воде или опасност по здравље у случају непостојања адекватних мера контроле? 		
<p>Да ли ће се при спровођењу предложене активности стварати чврст отпад који се може сматрати опасним или тешким за контролисање, или који прелази границе стандардног кућног отпада?</p> <p><i>(Ово може обухватити, између осталог, лешеве угинулих животиња, токсичне материје, пестициде, медицински отпад, материјал за чишћење, запаљиве супстанце, итд)</i></p>		
<p>Да ли ће се предложена активност спроводити унутар или у близини природних станишта или области које Влада разматра да прогласи заштићенима? Да ли ће активност потенцијално утицати на подручја од познатог значаја за локално, регионално или национално културно наслеђе?</p>		
<p>Да ли активност обухвата увоз живих организама, нпр. младица, инсеката, животиња, итд. или радове који могу утицати на осетљиве јединке?</p>		
<p>Да ли су локално становништво или нека НВО изразили забринутост или противљење због утицаја предложене активности на животну средину?</p>		
<p>Да ли има других аспеката предложене активности који би могли – како у оквиру њеног редовног спровођења тако и под посебним околностима – да проузрокују ризик, утичу на животну средину или становништво, или би се могли сматрати сметњом (нпр. употреба пестицида)?</p>		

Потписивањем овог обрасца подносилац захтева изјављује да активности које се финансирају из средстава додељених посредством гранта не укључују куповину земље или грађевинске радове, као и да се њима не промовишу активности са Списка изузетака Групе Светске банке/IFC. Поред тога, подносилац захтева изјављује да је свестан обавеза које се односе на студију о процени утицаја на животну средину у складу са прописима РС и потврђује да није потребна израда потпуне студије о процени утицаја на животну средину.

Образац попунио (подносилац захтева): _____

Датум:	
Име и презиме:	
Функција:	
Потпис:	
Печат:	

Образац контролисао (независни стручњак за животну средину и социјална питања):	
Датум:	
Име и презиме:	
Функција:	
Потпис:	

ДОДАТАК Д
ОБРАЗАЦ ПЛАНА ЗА УПРАВЉАЊЕ ЗАШТИТОМ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

I ПЛАН СМАЊЕЊА ШТЕТНИХ УТИЦАЈА

Фаза	Питање	Мера за смањење утицаја	Трошкови смањења утицаја (ако су значајни)	Одговорност*	Напомене и коментари надзора (попунити приликом спровођења надзора)
Изградња	• • • • •				
Рад	• • • •				

* Ставке за које је одговоран извођач радова наводе се у документацији уз понуду.

II ПЛАН МОНИТОРИНГА

Фаза	Који <i>параметри ће бити предмет мониторинга?</i>	Где <i>ће се спроводити мониторинг тих параметара?</i>	Како <i>ће се спроводити мониторинг тих параметара / која ће се врста опреме користити за мониторинг?</i>	Када <i>ће се спроводити мониторинг тих параметара – која је учесталост мониторинга, или је реч о непрекидном мониторингу?</i>	Трошкови мониторинга <i>Која је цена опреме односно висина накнаде извођача мониторинга?</i>	Одговорност	Напомене и коментари надзора <i>(попунити приликом спровођења надзора уз навођење одговарајућих извештаја о спровођењу мера)</i>
Изградња							
Рад							

ДОДАТАК Е

ПРИМЕР ПЛАНА ЗА УПРАВЉАЊЕ ЗАШТИТОМ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ИЛУСТРАТИВНИ ПРИМЕР: КОРИШЋЕЊЕ СОЛАРНИХ ПАНЕЛА ЗА ПРОИЗВОДЊУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Фаза	Питање	Мера за смањење утицаја	Трошкови смањења утицаја (ако су значајни)	Одговорност *	Напомене и коментари надзора (попунити приликом спровођења надзора)
Пројектовање	За производњу одређених врста соларних ћелија може бити потребно више енергије и сировина, или се могу користити опасне и штетне материје	Прибавити довољно информација од произвођача Потражити сертификате или изјаве о процесу производње панела Одабрати опцију која је повољнија по животну средину	Соларни панели се могу разликовати по цени	Корисник гранта	
Пројектовање	Постављање соларних панела на кровове или друге делове објеката у насељеним местима може имати утицај на изглед тих објеката или утицати на споменике или објекте под заштитом државе	Пажљиво одабрати локацију за постављање панела Постарати се да објекат није историјска знаменитост, да не постоје посебни услови за очување изгледа и фасаде објекта и прибавити одобрења свих надлежних локалних органа	/	Корисник гранта	
Пројектовање	Постављање соларних панела у природним амбијентима мора се вршити на основу пажљиво осмишљеног пројекта како би се на најмању могућу меру свео њихов негативни утицај на изглед тих подручја и реметио терен, што обухвата и утицај	Постарати се да се соларни панели поставе у удаљеним областима у којима нема биљног и животињског света и које се не користе. Поред тога, локација на којој се постављају панели не би требало да буде у близини заштићених зона, пашњака или важних станишта као ни у близини осет-	Ово питање може имати утицај на читав пројекат и самим тим изазвати додатне	Корисник гранта	

Фаза	Питање	Мера за смањење утицаја	Трошкови смањења утицаја (ако су значајни)	Одговорност *	Напомене и коментари надзора (попунити приликом спровођења надзора)
	високе температуре и магнетних поља која потичу од соларних панела и каблова	љивих јединки / површинских и подземних вода	трошкове		
Изградња	Прашина, бука, емисије и вибрације које се стварају током фазе изградње могу представљати сметњу за околно становништво и животињски свет	Постарати се да се поштују регулаторни захтеви којима се ограничава бука, као и да се бука ствара само током допуштеног радног времена и временских периода дозвољених релевантним прописима Не дозволити рад машина у празном ходу Заливати простор на коме се ради да би се ограничило стварање прашине	Мањи трошкови Цена закупа цистерне са водом на локацији: 150-250 евра	Извођач радова / Корисник гранта	
Изградња	Цурење или изливање из машина могу негативно утицати на земљиште и подземне воде	Поставити механизам за контролу изливања Машине које се користе неће се сервисирати или поправљати на градилишту	Мањи трошкови	Извођач радова / Корисник гранта	
Изградња	Неадекватно управљање отпадом може довести до загађења животне средине и угрозити животињски свет у близини градилишта	Постарати се да се отпад прикупља што је могуће пре да би се избегло његово расипање Сав отпад ће се одложити на овлашћеној депонији Отпад се неће спаљивати на отвореном	Цена одлагања једне тоне отпада на овлашћеној депонији (уз цену превоза на даљину од 50 км): 150 евра	Извођач радова / Корисник гранта	
Рад	Употреба пестицида или других опасних хемикалија за третирање или чишћење соларних	Постарати се да се процени утицај хемијских једињења на животну средину и њихов потенцијал за изазивање болести	Скупља а еколошки прихватљивија решења	Извођач радова / Корисник гранта	

Фаза	Питање	Мера за смањење утицаја	Трошкови смањења утицаја (ако су значајни)	Одговорност *	Напомене и коментари надзора (попунити приликом спровођења надзора)
	панела утицаће на околну средину	или повреда услед једнократне акутне изложености Избегавати употребу опасних једињења или их заменити мање опасним једињењима Постарати се да не дође до изливања у околну средину. Постарати се да се хемикалије правилно складиште на површинама отпорним на изливање и да их користе искључиво обучени стручњаци	могу изискивати веће трошкове		
Повлачење из употребе	Опасни материјали из панела могу бити испуштени у природно окружење и утицати на животну средину (земљу и подземне и површинске воде) у случају да дође до ломљења панела или њиховог повлачења из употребе	Постарати се да су радници који демонтирају панеле адекватно обучени за тај посао и да се при повлачењу панела из употребе примењују мере заштите од изливања опасних материјала	Незнатни трошкови	Извођач радова / Корисник гранта	

* Ставке за које је одговоран извођач радова наводе се у документацији уз понуду.

II ПЛАН МОНИТОРИНГА

Фаза	Који параметри ће бити предмет мониторинга?	Где ће се спроводити мониторинг тих параметара?	Како ће се спроводити мониторинг тих параметара / која ће се врста опреме користити за мониторинг?	Када ће се спроводити мониторинг тих параметара – која је учесталост мониторинга, или је реч о непрекидном мониторингу?	Трошкови мониторинга Која је цена опреме односно висина накнаде извођача мониторинга?	Одговорност	Напомене и коментари надзора (Попунити приликом спровођења надзора уз навођење одговарајућих извештаја о спровођењу мера)
Пројектовање	Еколошки прихватљив процес производње панела	Увидом у техничке спецификације панела	Прибављањем и чувањем свих техничких спецификација	Пре набавке	Могу имати утицаја на повећање укупних трошкова	Корисник гранта	
Пројектовање	Локације за постављање соларних панела мора да одобри надлежни локални орган	Увидом у одговарајућу пратећу документацију	Прибављањем и чувањем свих потребних дозвола	Пре грађевинских радова и пожељно пре подношења захтева за доделу гранта	Не постоје	Корисник гранта	
Изградња	Прашина, бука, емисије и вибрације	На локацији	Периодичном провером јачине буке на локацији како би се осигурало да је она у законским границама и у складу са дозволом коју издаје ло-	Непрекидно током трајања грађевинских радова	Мањи трошкови – треба да буду обухваћени уговором о извођењу радова	Извођач радова / надзорни орган	

Фаза	Који <i>параметри ће бити предмет мониторинга?</i>	Где <i>ће се спроводити мониторинг тих параметара?</i>	Како <i>ће се спроводити мониторинг тих параметара / која ће се врста опреме користити за мониторинг?</i>	Када <i>ће се спроводити мониторинг тих параметара – која је учесталост мониторинга, или је реч о непрекидном мониторингу?</i>	Трошкови мониторинга <i>Која је цена опреме односно висина накнаде извођача мониторинга?</i>	Одговорност	Напомене и коментари надзора (Попунити приликом спровођења надзора уз навођење одговарајућих извештаја о спровођењу мера)
			кални орган На основу жалби (ако је област насељена)				
Изградња	Цурење или изливање из машина	На локацији	Визуелним прегледом околине, вођењем дневника о свим акцидентним ситуацијама на локацији	Непрекидно током трајања грађевинских радова	Мањи трошкови – треба да буду обухваћени уговором о извођењу радова	Извођач радова / надзорни орган	
Изградња	Адекватно прикупљање отпада и управљање њим	На локацији	Свакодневним надзором над прикупљањем отпада Старањем да не дође до спаљивања отпада на отвореном Чувањем признаница овлашћених	Свакодневно	Мањи трошкови – треба да буду обухваћени уговором о извођењу радова	Извођач радова / надзорни орган	

Фаза	Који <i>параметри ће бити предмет мониторинга?</i>	Где <i>ће се спроводити мониторинг тих параметара?</i>	Како <i>ће се спроводити мониторинг тих параметара / која ће се врста опреме користити за мониторинг?</i>	Када <i>ће се спроводити мониторинг тих параметара – која је учесталост мониторинга, или је реч о непрекидном мониторингу?</i>	Трошкови мониторинга <i>Која је цена опреме односно висина накнаде извођача мониторинга?</i>	Одговорност	Напомене и коментари надзора (Попунити приликом спровођења надзора уз навођење одговарајућих извештаја о спровођењу мера)
			депонија				
Рад	Употребом мање опасних пестицида или других хемикалија за третирање или чишћење соларних панела	На локацији	Визуелним прегледом локације како би се осигурала адекватна заштита од хемикалија које се користе; чувањем и прегледом безбедносних листова	Визуелним прегледом локације после радова на одржавању Вођењем евиденције	Могу имати утицаја на повећање укупних трошкова	Извођач радова / надзорни орган (уз интерни мониторинг лица задуженог за рад пројекта / подносиоца захтева за доделу средстава)	
Повлачење из употребе	Штетне материје у панелима могу бити испуштене у околну средину током повлачења из употребе	На локацији	Старањем да не дође до лома или изливања. У случају да дође до изливања, поштовањем процедуре управљања изливањем	Визуелним прегледом и вођењем евиденције о свим ломовима панела и изливању супстанци	Мањи трошкови – треба да буду обухваћени уговором о извођењу радова	Извођач радова / надзорни орган	

ДОДАТАК Ф

ЗАПИСНИК СА ЈАВНЕ РАСПРАВЕ ПОД НАЗИВОМ „ОКВИРНИ ПЛАН ЗА УПРАВЉАЊЕ ЖИВОТНОМ СРЕДИНОМ И СОЦИЈАЛНИМ ПИТАЊИМА”

- Обавештење о јавној расправи о „Оквирном плану за управљање животном средином” објављено је 6. априла 2015. године у дневном листу „Политика” (Прилог 1). Обавештење је такође било објављено 3. априла 2015. године и на интернет страници Републичког секретаријата за јавне политике (<http://www.rsjp.gov.rs/okvirni-plan-za-upravljanje-zivotnom-sredinom-i-socijalnim-pitanjima/t>). Штампане верзије предлога Оквирног плана за управљање животном средином биле су доступне од 3. априла 2015. године у просторијама Републичког секретаријата за јавне политике и на рецепцији Канцеларије Светске банке.
- Јавна расправа је одржана 21. априла 2015. године у просторијама Републичког секретаријата за јавне политике.
- Списак позваних учесника (Прилог 2)
- Списак присутних учесника (Прилог 3)

Јавна расправа:

У просторијама Републичког секретаријата за јавне политике 21. априла 2015. године одржана је јавна расправа о предлогу текста: „**Оквирни план за управљање животном средином и социјалним питањима**”, који је припремљен у оквиру Пројекта за унапређење конкурентности и запошљавања који ће финансирати Светска банка.

Јавној расправи присуствовали су представници Министарства привреде, Фонда за иновациону делатност, Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Републичког секретаријата за јавне политике.

Предлог текста Оквирног плана за управљање животном средином и социјалним питањима по својој садржини је веома сличан Оквирном плану за управљање животном средином, усвојеном 26. маја 2011. године у оквиру Пројекта подршке иновацијама у Србији. Кључна питања заштитних мера у оквиру Пројекта за унапређење конкурентности и запошљавања односе се на већ постојеће програме Фонда за иновациону делатност, тако да Оквирни план за управљање животном средином и социјалним питањима суштински пресликава успешне механизме установљене Оквирним планом за управљање животном средином у оквиру Пројекта подршке иновацијама у Србији.

У јавној расправи су дотакнуте следеће теме:

- Представница Фонда за иновациону делатност Наталија Сандић укратко је представила Фонд и битне чињенице о његовом оснивању, финансирању, циљевима, резултатима и текућем раду. Такође је приказала и процес подношења захтева за средства Фонда која се додељују кроз два програма намењена предузећима која се баве иновационим делатностима.
- Као саставни део процеса доделе средстава Фонда, представљен је Упитник за процену утицаја на животну средину. Циљ упитника је да се још у раној фази сагледају потенцијални ефекти на животну средину, проистекли из обављања делатности предузећа, те да се обезбеди да будући производи предузећа задовољавају европске стандарде заштите животне средине.
- Саветница министра привреде Весна Копача указала је на напоре тог министарства да систематски примењује концепт управљања заснован на резултатима и свеобухватно реформише структуру министарства, његових агенција и других тела, те је истакла да су активности министарства усредсређене на јачање извоза. Активности предвиђене пројектом немају утицај на животну средину и социјална питања.
- Представница Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Силвија Радиновић представила је напоре министарства да спроведе реформу Националне службе за запошљавање, како би се унапредила њена ефикасност и обезбедило веће запошљавање. Други аспект ове реформе односи се на унапређење система мониторинга и евалуације постојећих мера, а у циљу побољшања њихове делотворности. Активности предвиђене овим пројектом немају никакав утицај на животну средину и социјална питања.

Закључак:

Сви присутни су се сагласили са предлогом текста документа, који је потом и формално усвојен.

ПРИЛОЗИ:

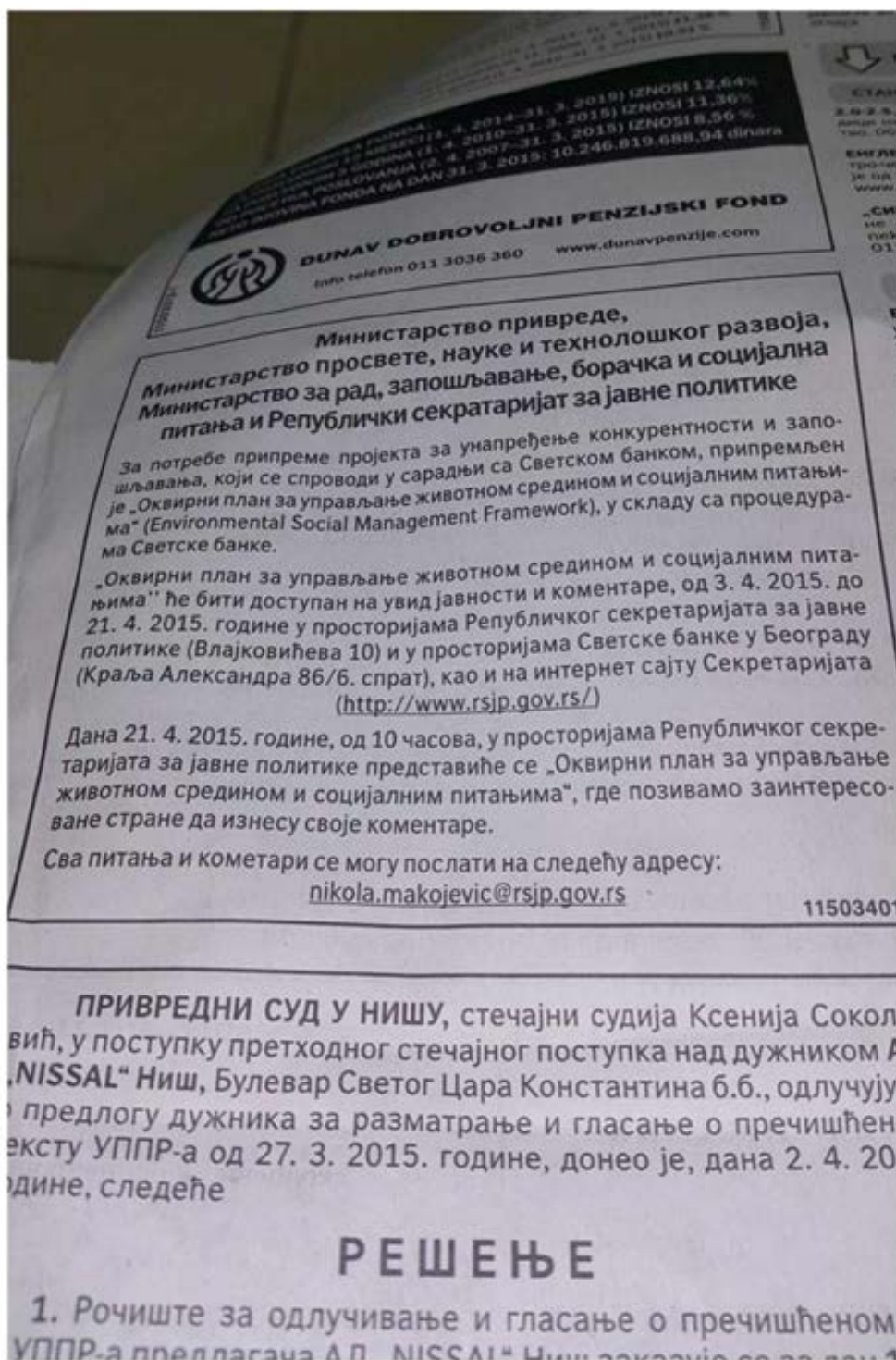
1: ОГЛАС О ОДРЖАВАЊУ ЈАВНЕ РАСПРАВЕ ОБЈАВЉЕН У ДНЕВНИМ НОВИНАМА „ПОЛИТИКА“

2: СПИСАК ПОЗВАНИХ УЧЕСНИКА

3: СПИСАК ПРИСУТНИХ УЧЕСНИКА

4: ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ СА ЈАВНЕ РАСПРАВЕ

ПРИЛОГ 1: ОГЛАС О ОДРЖАВАЊУ ЈАВНЕ РАСПРАВЕ
ОБЈАВЉЕН У ДНЕВНИМ НОВИНАМА „ПОЛИТИКА“

ПРИЛОГ 2: СПИСАК ПОЗВАНИХ УЧЕСНИКА

Р. бр.	Име и презиме	Установа	e-mail
1	Ненад Ставретовић	Завод за заштиту природе Србије	stavretovic@zzps.rs
2	Биљана Пањковић	Покрајински завод за заштиту природе	biljana.panikovic@pzzp.rs
3	Душан Стокић	ПКС – Одбор за заштиту животне средине и одрживи развој	dusan.stokic@pks.rs
4	Љубинка Калуђеровић	Стална конференција градова и општина	ljubinka.kaludjerovic@skgo.org
5	Христина Стевановић Чарапина	Независни експерт за животну средину	hristina.carapina@eco-expert.rs
6		ЦЕКОР Суботица/СЕКО мрежа	dinatasa@yahoo.com
7		Протекта, Ниш	centar@protecta.org.rs
8		Млади научници Србије, Београд	office@mis.org.rs
9		„Натура“, мрежа животне средине	natura-2000-rs@googlegroups.com
10		„Bells movement“, мрежа животне средине	belgrade@bellsmovement.org , office@bellsmovement.org
11		Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“, Београд	ibiss@ibiss.bg.ac.rs
12	Мирјана Грбавчић	Институт за технологију нуклеарних и других сировина (ИТНМС), Београд	itnms@itnms.ac.rs , m.grbavcic@itnms.ac.rs
13	Милица Соврлић	Институт „Кирило Савић“, Београд	milica.sovrljic@iks.rs , office@iks.rs
14	Ана Пантелић	Центар за еколошку политику и одрживи развој ФПН	cepor.fpn@gmail.com
15	Божо Далмација	Природно-математички факултет – Заштита животне средине, Нови Сад	bozo.dalmacija@dh.uns.ac.rs
16		Универзитет Унион – Факултет за заштиту животне средине	studentskaslužba@enving.edu.rs
17	Миљан Радуновић	Универзитет Сингидунум – Футура, Факултет за примењену екологију, Београд	info@futura.edu.rs
18	Огњен Бакић Првослав Марјановић	Универзитет Едуконс – Факултет за заштиту животне средине, Сремска Каменица, Нови Сад	dekan@fabus.edu.rs , office@educons.edu.rs , marjanovic.civil@gmail.com
19	Горан Вујић	Факултет техничких наука – Инжењерство заштите животне средине, Нови Сад	goranvujic@uns.ac.rs
20	Жељко Грбавчић, Иванка Поповић, проф. Ђорђе Јанаћковић	Технолошко-металуршки факултет – Инжењерство заштите животне средине, Београд	nht@tmf.bg.ac.rs , ivanka@tmf.bg.ac.rs , TMF@ELA5.tmf.bg.ac.rs

			grbavcic@sbb.rs
21	Љиљана Живковић	Факултет заштите на раду – Заштита животне средине и заштите на раду	dekan@znrfaq.ni.ac.rs
22		Факултет техничких наука – Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду, Универзитет у Приштини, Косовска Митровица	ftnkm@yahoo.com , office@ftnkm.info
23		Пољопривредни факултет – Агроекологија и заштита животне средине, Нови Сад	dean@polj.uns.ac.rs
24		Хемијски факултет – Заштита животне средине	dekan@chem.bg.ac.rs
25		Географски факултет – Геопросторни основ за заштиту животне средине, Београд	dekanat@gef.bg.ac.rs
26		Природно-математички факултет – Екологија, Крагујевац	nikezic@kg.ac.rs
27		Рударско-геолошки факултет – инжењерство заштите животне средине и заштите на раду, Београд	dekan@rgf.bg.ac.rs , ro@rgf.bg.ac.rs , gorgf@rgf.bg.ac.rs
28	Предраг Симоновић	Биолошки факултет – Екологија и заштита животне средине, Београд	pedja@bio.bg.ac.rs
29	Зора Дајић Стевановић	Пољопривредни факултет – Заштита животне средине у пољопривреди, Земун	zorad@eunet.rs
30	Милан Трумић	Технички факултет, Бор	mtrumic@tf.bor.ac.rs
31	Грозданка Стевановић	Технички факултет, Бор	gbogdanovic@tf.bor.ac.rs
32	Золтан Заварго	Технолошки факултет, Нови Сад	zzavargo@uns.ac.rs
33	Александра Чавошки	Унион, Правни факултет	alex_cavoski@yahoo.com
34	др Бојан Радак	Институт „Винча“ – Лабораторија за физичку хемију	bradak@vinca.rs
35	др Дејан Д. Ранчић	Електронски факултет, Ниш, Катедра за рачунарство	dejan.rancic@elfak.ni.ac.rs
36	проф. др Драган С. Јанковић	Електронски факултет, Ниш – продекан	dragan.jankovic@elfak.ni.ac.rs
37	др Ненад Т. Павловић	Машински факултет Универзитета у Нишу – продекан за научно-истраживачки рад	pnenad@masfak.ni.ac.rs
38	дипл. инж. Милорад Шулић	Институт за кукуруз „Земун Поље“ –	msulic@mrizp.rs

		в.д. директора	
39	др Снежана Ћирић-Костић	Машински факултет у Крагујевцу – Катедра за основе машинског пројектовања и технологију материјала	cirickostic@mfkv.rs
40	проф. др Бранка Јордовић	Технички факултет Чачак – продекан за научно-истраживачки рад	branka@tfc.kg.ac.rs
41	проф. др Весна Мандић	Машински факултет Крагујевац – Центар за виртуелну производњу	mandic@kg.ac.rs
42	Небојша Покимица	Помоћник министра, Министарство животне средине, рударства и просторног планирања	nebojsa.pokimica@ekoplan.gov.rs
43	Александар Весић	Помоћник министра, Министарство животне средине, рударства и просторног планирања	aleksandar.vesic@ekoplan.gov.rs
44	Зоран Вељковић	Помоћник министра, Министарство животне средине, рударства и просторног планирања	Zoran.Veljkovic@ekoplan.gov.rs
45	Бранислав Савић	Делегација ЕУ у Србији	Branislav.SAVIC@ext.eeas.europa.eu
46	др Душан Мијовић	Завод за заштиту природе Србије	dusanm@zzps.rs
47	проф. др Владо Личина	Пољопривредни факултет – Заштита животне средине у пољопривреди, Земун	licina@agrif.bg.ac.rs
48	Гордана Даниловић Грковић	Пословно-технолошки инкубатор техничких факултета	
49	Зоран Петрашковић	Систем DC90	
50	проф. Јелена Матић	Шумарски факултет, Београд	
51		Фондација за развој економске науке	office@fren.org.rs

ПРИЛОГ 3: СПИСАК ПРИСУТНИХ УЧЕСНИКА

Р. бр.	Име и презиме	Установа
1	Силвија Радиновић	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
2	Анђелка Михајлов	Фонд за иновациону делатност – консултант за мере заштите животне средине
3	Наталија Сандић	Фонд за иновациону делатност
4	Стефан Поповић	Фонд за иновациону делатност
5	Весна Копања	Министарство привреде
6	Александра Цвијовић	Министарство привреде
7	Корнел Дражилов	Светска банка
8	Никола Макојевић	Републички секретаријат за јавне политике
9	Диана Пауновић	Републички секретаријат за јавне политике

**INNOVATION
FUND**

Innovation Fund of the Republic of Serbia

Belgrade, April 21st, 2015

Innovation Fund

- Innovation Fund founded by the Innovation Law to support innovative entrepreneurship and to provide financing for innovation.
- €8.4 million Innovation Serbia Project is financed by the European Union through the Instrument for Pre-Accession Assistance (IPA) funds for Serbia and expert support from the World Bank.
- Established 2 financing programs:
 - Mini Grants Program
 - Matching Grants Program
- Results:
 - ✓ Over 470 applications
 - ✓ € 6 M financing approved for 55 projects

Overview of Environmental Activities

Environmental Protection

- Company fills the Environmental Screening Questionnaire
- Environmental impact categorization

Awardee notification	No. of applications	Awardees	Awardees with EMP*	No. of environmental monitoring visits conducted
CFP1: April 5, 2012	58	11	2	4
CFP2: Nov. 14, 2012	146	14	5	8
CFP3: June 28, 2013	125	18	5	7
CFP4: Feb. 14, 2014	142	12	4	3
TOTAL	471	55	16	22

*Environmental Management Plan(EMP)

Innovation
Serbia
Project

Ministry of Economic
Affairs

This project is funded by
the European Union

THE WORLD BANK

Environmental management -Categorization-

Activities are categorized in the following manner:

Innovation
Serbia
Project

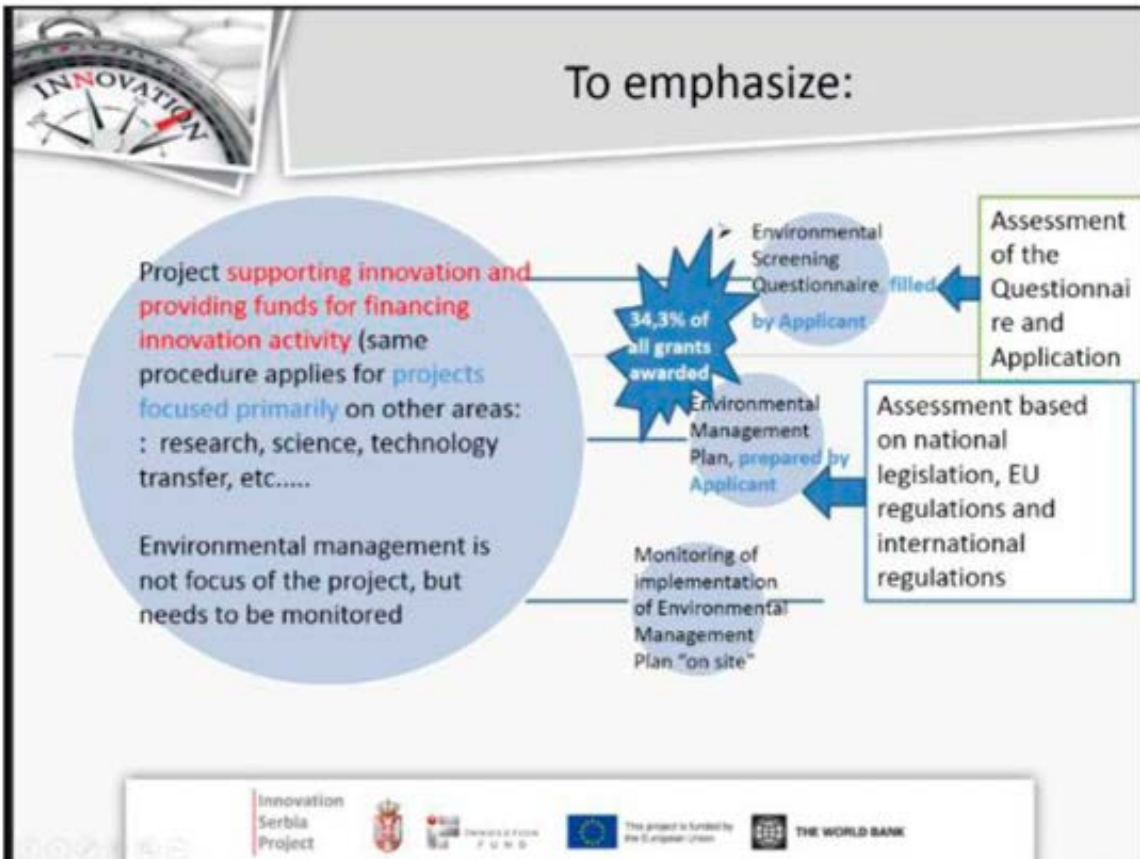
Ministry of Economic
Affairs

This project is funded by
the European Union

THE WORLD BANK

Циљеви

- Општи циљ:
 - да допринесемо континуираном расту привредне активности и повећању извозне конкурентности привреде Републике Србије кроз развој стабиланог система институционалне подршке
- Специфични циљеви:
 - Повећање ефикасности институција које пружају подршку економском развоју, извозу и новим инвестицијама
 - Повећање ефективности употребе средстава за финансирање подстицаја економског развоја

Активности

- Увођење система управљања заснованог на резултатима (координација, планирање и мерење резултата)
- Реформа агенција у надлежности Министарства привреде и креирање јединственог система институционалне подршке привреди

Управљање животном средином и социјалним питањима

- Развој нових инструмената подршке у циљу повећања ефикасности употребе средстава за финансирање подстицаја економског развоја
- Унапређење одабраних програма подршке економском развоју, извозу и новим инвестицијама
- Развој нових услуга привреди као подршка континуираном расту привредне активности

**Пројекат “Подршка унапређењу
конкурентности и подизање
запослености”**

Јавна расправа о “Оквирном плану за
управљање животном средином и
социјалним питањима”
21. април 2015. године

**Трећа компонента: Тржиште рада и
социјална политика**

Два правца реформе у области тржишта рада:

- Реорганизација Националне службе за запошљавање (НСЗ)
- Унапређено планирање мера активне политике запошљавања

Реорганизација Националне службе за запошљавање (НСЗ)

- Подизање квалитета рада са послодавцима
 - Увођење система интерног сертификавања саветника за запошљавање
 - Појачан рад са незапосленим лицима кроз смањивање броја незапослених лица по једном саветодавцу
 - Унапређење процеса профилисања незапослених лица
- Утицај на социјална питања: бољи квалитет услуге незапосленим лицима и послодавцима који треба да доведе до повећаних захтева за посредовањем и запошљавањем лица

Унапређено планирање мера активне политике запошљавања

- **Боља искоришћеност расположивих статистичких података за планирање и спровођење мера активне политике запошљавања**
- Утицај на социјална питања: мењање концепта појединих мера на основу анализе ефеката претходно спроведених мера у циљу повећаног запошљавања